

LUNDS UNIVERSITET

LUF 262

HUR VILL DU BETALA? OM KONTANTER, KORT OCH ANDRA PENGAR

Folklivsarkivet

Vad är pengar?

Vad tänker du på när du hör ordet ”pengar”, och vad är pengar för dig? Tycker du att sedlar och mynt har ett annat ”värde” än elektroniska pengar? Har denna innebörd förändrats sedan du var barn? Hur lärde du dig vad pengar är, och hur du skulle använda dem? Lekte du någonsin ”affär”? Sparade du pengar i t ex en spargris? Fanns det kanske en burk där överblivna mynt lades? När fick du gå och handla själv, och hur betalade du då? Hur går det till att ”ge bort en peng” som gåva, om sedlar och mynt försvinner?

Olika betalsätt (t ex kontanter, betalkort, kreditkort, swish, applepay - eller något annat)

När du senast betalade för något (t ex en vara, ett inträde eller en färdbiljett) – vilket sätt använde du dig då av? Hur brukar du vanligtvis betala? Betalar du på olika sätt beroende på vad och var du köper något? Föredrar du ett visst betalsätt och i så fall varför? När betalade du senast med kontanter? Om du har valt bort kontanter – varför har du gjort det?

Betalsituationen

Brukar du kunna välja hur du vill betala? Finns det något sätt du helst inte vill betala på? Hur har du ”lärt” dig att betala på nya sätt, och hur kändes det första gången? Har det varit lätt eller svårt att använda nya sätt att betala? Vilket sätt känner du dig mest bekväm och trygg med? Beskriv gärna hur det går till när du betalar i olika situationer! Om du har barn – på vilket sätt vill du helst att de ska betala? Om barnen får vecko- eller månadspeng, är det i form av kontanter eller elektroniska pengar?

Kontanternas framtid

Vem tror du oftast använder kontanter idag? Beskriv den ”typiske” kontantanvändaren! Vem väljer bort kontanter? Vad är den största skillnaden mellan att hantera och överblicka kontanter och elektroniska pengar? Lättare eller svårare att hushålla med pengarna? Om du fortfarande använder kontanter – hur förvarar du dem? Om du betalar med kort eller mobiltelefon, hur håller du då koll på hur mycket pengar du har kvar?

Det kontantlösa samhället

Kommer Sverige att bli ett kontantlöst samhälle? Ge gärna exempel! Anser du att utvecklingen är positiv eller negativ, vilka fördelar respektive nackdelar finns det? Har du erfarenheter från andra länder? Tror du att gemensamma sedlar och mynt kan ha en sammanhållande funktion i ett land, eller kan det vara tvärtom? Vilka aktörer menar du ska få ha inflytande över marknaden för framtidens olika betalsätt?

Vilka associationer, tankar, erfarenheter, känslor och minnen kopplar du till uttrycken ett kontantlöst, respektive ett kontantfritt, samhälle?

Alternativa valutor

Har du hört talas om eller själv använt så kallade alternativa eller kompletterande valutor (t ex lokalt tillverkade sedlar)? Har du handlat i butiker som använder sig av poäng som kan bytas mot varor (t ex Fixotek, bytesbutiker)? Har du besökt gratisbutiker? Kan du själv tänka dig alternativ till officiella pengar som skulle kunna fungera som betalmedel inom en viss grupp? Om du fick utforma egna mynt och sedlar, vad skulle du vilja ha för motiv på dem?

Finns det något mer du vill berätta?